

דף פג.

עין משפט א. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ח הט"ז

בַּמָּה דְּבָרִים אָמוּרִים כְּשֶׁנִּבְלָעָה ע בּוֹ. אֲבָל נִגְיָעָה בְּלֹא
הַבְּלָעָה אֵינָה מְקַדְּשֶׁת. וְאֶחָד הַחֲטָאת וְאֶחָד שְׂאֵר קֹדָשִׁים
בֵּין קֹדָשִׁים קָלִים בֵּין חֲמוּרִים שְׁנֵאָמַר 'זֹאת הַתּוֹרָה
לְעֹלָה וְלַמִּנְחָה':

עין משפט ב. הרמב"ם הל' תמורה פ"ד ה"ג

הַשּׁוֹחֵט אֶת הַחֲטָאת וּמָצָא בָּהּ בֶּן אַרְבָּעָה חֵי פ הָיָה זֶה
נֹאכָלֶת כְּבֶשֶׂר הַחֲטָאת. שְׂוִלְדֵי הַקֹּדָשִׁים בְּמַעֵי אֲמָן הֵם
קְדוּשִׁים:

החולין אפילו בקרומית של קנה כשרים. אהא דתנן בר"פ כל הפסולים (דף ל"א): שהשחיטה כשירה בטמאים פירש"י בטמא שרץ קאמר שאינו מטמא כלי דלאו אב הטומאה הוא או בטמא מת וכגון שבדק בקרומית של קנה ושחט בה אבל בסכין לא שהוא מטמא את הסכין והסכין מטמא את הבשר והם דברי הגמ' בריש חולין (דף ב'): והקשו התוספות דהא בעינן כלי ותירצו כגון דתיקנה לקרומית ועבדה כעין כלי. ורבינו סובר דלא בעי כלי אלא לכתחלה:

ע. כסף משנה: ומ"ש בד"א כשנבלע וכו'. שם בברייתא. ומ"ש ואחד החטאת ואחד שאר הקדשים וכו'. גם זה שם:

פ. כסף משנה: השוחט את החטאת ומצא בה בן ארבעה חי וכו'. כך היא הגירסא הנכונה והיא ברייתא בפירקא קמא דתמורה (דף י'): וקסבר האי תנא ולדות קדשים ממעי אימן הם קדושים ואף על גב דאיכא תנא דפליג ואמר בהוייתן הם קדושים משמע לרבינו דהלכה כהאי תנא מדאמרינן בריש פרק כיצד מערימין (דף כ"ה) דרבן שמעון בן גמליאל סבר כההוא תנא משמע דרבנן פליגי עליה והלכתא כוותייהו. אבל יש לתמוה דהוה ליה למפסק רבן שמעון בן גמליאל דכל מקום ששנה במשנתנו הלכה כמותו וצריך עיון:

עין משפט ג.

הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ד ה"א

כָּל הַקְּרָבָנוֹת אֵין מְקַרְבִּין אוֹתָן אֶלָּא בַּיּוֹם שֶׁנֶּאֱמַר
'בַּיּוֹם צִוְתוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהִקְרִיב אֶת קְרָבָנֵיהֶם בַּיּוֹם
וְלֹא בַּלַּיְלָה. לְפִיכֵן אֵין שׁוֹחֲטִין זְבָחִים אֶלָּא בַּיּוֹם וְאֵין
זוֹרְקִין דָּמִים אֶלָּא בַּיּוֹם הַשְּׁחִיטָה שֶׁנֶּאֱמַר 'בַּיּוֹם הִקְרִיבוּ
אֶת זְבָחוֹ בַּיּוֹם הַזֶּבִּיחָה תִּהְיֶה הַהִקְרָבָה. וְכִיּוֹן שֶׁשָּׁקְעָה
הַחֲמָה נִפְסַל הַדָּם:

עין משפט ד.

הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ה ה"ח

וְאֵין עֲבוּדָה אֶלָּא בַּיָּמִין. וְאִם עָבַד בְּשִׂמְאֵל פְּסוּלָה
וְאֵינוֹ לוֹקֵה. רָגְלוֹ אַחַת עַל הַכְּלִי וְרָגְלוֹ אַחַת עַל הַרְצָפָה
רוֹאֵין כֹּל שְׂאֵלוֹ יִנָּטֵל הַכְּלִי אוֹ הָאָבֶן יָכוֹל לַעֲמֹד עַל
רָגְלוֹ אַחַת עֲבוּדָתוֹ כְּשֶׁרָה. וְאִם לָאוֹ עֲבוּדָתוֹ פְּסוּלָה.
קִיבַל בַּיָּמִין וְשִׂמְאֵל מְסִיעֵתוֹ עֲבוּדָתוֹ כְּשֶׁרָה. שֶׁהַמְּסִיעַ אֵין
מְשַׁגְּיחִין עָלָיו:

צ. כסף משנה: כל הקרבנות אין מקריבין אותם אלא ביום שנאמר ביום צוותו את בני ישראל וכו'. בכמה מקומות מהם פרק דם חטאת (זבחים צ"ח). ומ"ש וכיון ששקעה החמה נפסל הדם. מימרא בפרק איזהו מקומן (דף נ"ו):

ק. כסף משנה: רגלו אחת על הכלי ורגלו אחת על הרצפה. יש בלשון רבינו חסרון וצריך להוסיף רגלו אחת על האבן ורגלו אחת על הרצפה וכך מצאתי בספר מוגה וכך היא שנויה בבבלייתא שם. וכן מבואר בסוף לשון רבינו שכתב רואין כל שינטל הכלי או האבן: קיבל בימין ושמאל מסייעתו עבודתו כשירה וכו'. תוספתא פרק קמא דזבחים:

עין משפט ה.

הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"י ה"י

וּמִתֵּר לֶאֱכֹל אֶת הַקִּדְשִׁים בְּכֹל מֵאֲכָל. ר. אֶפְלוּ הִכְהִנִּים
 מִתְּרִין לֶאֱכֹל חֶלְקֵם בֵּין מִקְדָּשִׁים קָלִים בֵּין מִקְדָּשֵׁי
 קִדְשִׁים בְּכֹל מֵאֲכָל. וְלִשְׁנוֹת בְּאֲכִילַתָּן וְלֶאֱכֹלֶם צְלוּיִים
 שְׁלוּקִים וּמִבְשָׁלִים וְלִתֵּת לְתוֹכָן תְּבַלִּין שֶׁל חֲלִין אֲבָל לֹא
 תְּבַלִּין שֶׁל תְּרוּמָה שֶׁלֹּא יָבִיאוּ אֶת הַתְּרוּמָה לְיַדֵּי פֶסוּל.
 וְהַעֲצָמוֹת הַנִּשְׁאָרוֹת מִתְּרוֹת וְעוֹשֶׂה אָדָם מֵהֶם כָּל כְּלִים
 שִׁירְצָה:

ר. כסף משנה: ומותר לאכול הקדשים בכל מאכל. משנה בפ' איזהו מקומן (דף נ"ה).
 ומ"ש אפילו הכהנים מותרין לאכול חלקם וכו' ולשנות באכילתן ולאכלם צלויים וכו'. משנה
 בס"פ כל התדיר (דף צ'). ומ"ש אפילו הכהנים. נראה דכתב כן משום דסד"א שהכהנים
 צריכים שלא יאכלו אלא לש"ש ולכן לא יאכלו אותם במטעמים דרך תענוג קמ"ל משום
 דכתב בהו רחמנא למשחה ומתרגמינן לשון גדולה כמו שהמלכים אוכלים. ומ"ש אבל לא
 תבלין של תרומה וכו'. שם במשנה פלוגתא דר"ש ור"מ ופסק כר"מ: והעצמות הנשארות
 מותרות וכו'. בפרק המזבח מקדש (דף פ"ו) ובפרק דם חטאת (דף צ"ח) אשם מה אשם
 עצמותיו מותרין אף כל עצמותיו מותרין ופירש"י מה אשם עצמותיו מותרין לעשות מהם
 כלים אני שמעתי שהרי נאכל לכהנים ונותר בעצמות לא שייך אלא בדבר הנאכל. אף כל
 ואפילו עולה ומיבעיא לי הא נמי מחטאת הוה מצי יליף ונראה בעיני דמלו יהיה יתירא
 נפקא ליה באשם דכתיב ביה לכהן לו יהיה עכ"ל. כתב הר"י קורקוס ז"ל כתב רבינו
 הנשארות כלומר שאין בהם שום דבר ראוי לאכילה דתנן בתרומות פרק י"א עצמות קדשים
 בזמן שמכנסן אסורות ואם השליכן מותרות ומיירי ביש עליהם קצת בשר ולכן אם מחשיבן
 אסורות ואין מותר אלא נשארות שאינו מחשיבן ולא מצניען כ"כ תוספות שם עכ"ל:

דף פג:

עין משפט א. הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פ"ה ח"ט

מותר קניי זבים. קניי זבות. ש קניי יולדות. חטאות ואשמות. מותריהם יפלו לנדבה ויקרבו עולות כמו שבארנו. מותר עולה לעולה. מותר שלמים לשלמים. מותר מנחה למנחה. מותר פסח לשלמים. מותר נזירים לנזירים. מותר נזיר לאותו נזיר. במה דברים אמורים שמוותר חטאת לנדבה. בחטאת קבועה. אבל מי שהיא חיב בקרבן עולה ויורד שהפריש מעות לחטאת בהמה והעני. מביא תחתייהם עוף ומחלל על העוף ויהנה מהם. וכן אם הפריש דמי העוף והעני. מביא תחתייהם עשירית האיפה ויחלל המעות עליה ויהנה בהם:

הרמב"ם הל' קרבן פסח פ"ד ה"י

המפריש מעות לפסחו והותירו. יביא המותר שלמים. הממנה אחרים על פסחו ועל חגיגתו. הרי המעות שיקח מהן בחלקם חלין. אף על פי שזה הפריש טלה לפסחו

ש. כסף משנה: במה דברים אמורים שמוותר חטאת לנדבה וכו'. מה שכתב רבינו שאם הפריש מעות לחטאת בהמה והעני מביא תחתייהן עוף וכו' עד שאין לעוף פדיון. הכל משנה בסוף כריתות ומתוך שנראה דמתני' דשקלים ומתני' דסוף כריתות (דף כ"ז:) קשו אהדדי תירץ רבינו דמתני' דשקלים בחטאת קבועה ומתני' דסוף כריתות בקרבן עולה ויורד:

ת. כסף משנה: המפריש מעות לפסחו והותירו יביא המותר שלמים. פ"ק דזבחים (דף ט') מימרא דר"נ: הממנה אחרים על פסחו ועל חגיגתו וכו' עד סוף הפרק. בפרק האשה (דף צ') וכרבי דפליגי אמוראי אליביה ובפלוגתא דרבא ור' זירא פסק כמאן דמחמיר:

וְזֶה הַפְּרִישׁ מְעוֹת לְפִסְחוֹ וְלָקַח מִמֶּנּוּ הַמְּעוֹת וּמָנְהוּ עַל
פִּסְחוֹ הָרִי הַמְּעוֹת חֲלִין שְׁעַל מִנַּת פֶּן הַקְּדִישׁוֹ יִשְׂרָאֵל
אֶת פְּסִיחֵיהֶן וְאֶת חֲגִיגָתָן וְאֶת מְעוֹת פְּסִיחֵיהֶן וְחֲגִיגָתָן:

עין משפט ב. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"א הי"ח

הַאֵיבָרִים שְׁשׁוּרְפִין * אוֹתָן עַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ מִן הַחֲטָאוֹת
הַנֶּאֱכָלוֹת וּמִן הָאֲשָׁמוֹת וּמִן הַשְּׁלָמִים הֵן הַנִּקְרָאִין
אֵימורִין. וְאֵלוֹ הֵן הָאֵימורִין שֶׁל שׁוֹר אוֹ שֶׁל עֵז. הַחֶלֶב
אֲשֶׁר עַל הַקֶּרֶב וּבְכֻלּוֹ חֶלֶב שְׁעַל גְּבֵי הַקֶּבֶה וְשִׁתִּי
הַפְּלִיּוֹת וְחֶלֶב שְׁעֲלֵיהֶן עִם הַחֶלֶב אֲשֶׁר עַל הַכֶּסֶלִים
וְיוֹתֵרֶת הַכֶּבֶד וְנוֹטֵל מִן הַכֶּבֶד מְעַט עִם הַיּוֹתֵרֶת. וְאִם
הָיָה הַקֶּרֶב מִמִּין הַכֶּבֶשִׁים מוֹסִיף עַל אֵלוֹ הָאֵלִיָּה
תְּמִימָה עִם הַחֲלִיּוֹת מִן הַשְּׂדֵרָה עַד מְקוֹם הַפְּלִיּוֹת

א. כסף משנה: ואלו הם האימורים וכו'. מפורש בתורה פ' ויקרא. ומ"ש ובכללו חלב שעל
הקיבה. שם בת"כ ואת כל החלב אשר על הקרב ר' ישמעאל אומר להביא חלב שעל
הקיבה ר"ע אומר להביא חלב שעל הדקין ובפ' אלו טרפות (דף מ"ט) מייתי להאי ברייתא
וקאמר דנהוג כהני כהא דר"ע ולא ידעתי למה פסק רבינו דלא כר"ע ואפשר שטעמו משום
דבפרק אלו טרפות אמרינן בחלב הקיבה דאקשתא כ"ע לא פליגי דאסור כי פליגי
בדאייתרא ואיכא דאמרי איפכא אלמא לכ"ע יש חלב אסור בקיבה ומפרש רבינו דהיינו
כרבי ישמעאל דאילו לר"ע לא הוה מעלה מחלב הקיבה כלל ולא כדפירש"י. ומ"ש ונוטל
מן הכבד מעט עם היותרת. בת"כ יליף לה מקרא. ויותרת הכבד. כתב רבינו בהקדמתו לסדר
קדשים שהוא הקצה התחתון היוצא ממנו כמו הבהן מן היד. ומ"ש ואם היה הקרבן ממין
הכבשים מוסיף על אלו האליה תמימה. מפורש בתורה. ומ"ש עם החוליות מן השדרה. בת"כ
יכול יטלנה עם השדרה ת"ל לעומת העצה יכול לא יכנס לפנים מן העצה ת"ל יסירנה יכנס
לפנים מן העצה ומשמע לרבינו דהיינו שיטול עמו חוליות השדרה ולא מיפט אלא שלא
יטול כל השדרה. ומ"ש וכל האימורים היו נשרפים על מזבח החיצון. זה פשוט שהרי המזבח
הפנימי אסור להעלות עליו כ"א קטרת בלבד כדאיתא בסוף פ' תצוה:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

שָׁנָאֵמַר 'לְעֵמֶת הָעֶצָה יִסְרְנָה'. וְכָל הָאֵימורִין נִשְׂרָפִין עַל
מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן:

עין משפט ג. הרמב"ם הל' קרבן פסח פ"ד ה"ז

פֶּסַח שֶׁעֲבָרָה שָׁנָתוֹ - וְשִׁלְמִים הַבָּאִים מִחַמַּת הַפֶּסַח הָרִי
הֵם כְּשִׁלְמִים לְכֹל דָּבָר טְעוּנִין סְמִיכָה וְנִסְכִּים וְתִנוּפֹת
חֲזָה וְשׁוֹק מֵה שְׂאִין כֵּן בְּפֶסַח:

עין משפט ד. הרמב"ם הל' איסורי מזבח פ"ו ה"ו

כָּל הַמִּנְחוֹת וְהַנִּסְכִּים - כְּשֵׁרִים מִהָאָרֶץ וּמִחוּצָה לָאָרֶץ מִן
הַחֲדָשׁ וּמִן הַיָּשֵׁן וּבְלֶבֶד שְׂיָבִיאוּ מִן הַמִּבְחָר. חוּץ מִן
הָעֹמֵר וְשֵׁתֵי הַלֶּחֶם שְׂאִינָן בָּאִין אֲלָא מִן הַחֲדָשׁ וּמֵאָרֶץ
יִשְׂרָאֵל:

עין משפט ה. הרמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"ז ה"ה

אִין מְבִיאִין מִנְחָה זֹה - אֲלָא מֵאָרֶץ יִשְׂרָאֵל שָׁנָאֵמַר
'וְהִבֵּאתֶם אֶת עֹמֵר רֵאשִׁית קְצִירְכֶם אֶל הַכֹּהֵן'. מִצּוֹתוֹ
לָבוֹא מִן הַקְּרוֹב. לֹא בָּא מִן הַקְּרוֹב מְבִיאִין אוֹתָהּ מִכָּל
מָקוֹם מֵאָרֶץ יִשְׂרָאֵל:

ב. כסף משנה: פסח שעברה שנתו וכו'. ברייתא שם (דף צ"ו):

ג. כסף משנה: כל המנחות והנסכים כשרים מהארץ ומחוצה לארץ עד סוף הפרק. שם
במשנה:

ד. כסף משנה: אין מביאין מנחה זו אלא מא"י וכו' עד יביאו מן היבש. משנה במנחות
פרק כל קרבנות הצבור (דף פ"ה): וקצתו בת"כ:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאהוד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ו. הרמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"ח ה"ב

שְׁתֵּי הַלֶּחֶם אֵינָן בְּאֵין אֶלָּא מִן הָאָרֶץ ה' וּמִן הַחֹדֶשׁ
שֶׁנֶּאֱמַר 'מִמּוֹשְׁבֵיכֶם תָּבִיאוּ לֶחֶם תְּנוּפֶה' וְגו'. לֹא
מִצְאוּ חֹדֶשׁ יָבִיאוּ מִן הָעֲלִיָּה:

ה. כסף משנה: שתי הלחם אינן באים אלא מן החדש ומן הארץ וכו'. במנחות (דף ע"ג:)
ר"פ כל קרבנות הצבור והיחיד באים מהארץ ומח"ל מן החדש ומן הישן חוץ מהעומר
ושתי הלחם שאינם באים אלא מן החדש ומן הארץ ובגמ' מתני' דלא כי האי תנא דתניא
עומר הבא מן הישן כשר שתי הלחם הבאות מהישן כשירות אלא שחיסר מצות עומר דכתיב
תקריב את מנחת בכוריך ואפי' מן העליה ופירש"י מן העליה ישנים שבעליה. ורבינו פסק
כברייתא ויש לתמוה למה הניח המשנה ופסק כברייתא ואפשר שלזה נתכוון הראב"ד
שכתב הלכה זו בהפך עכ"ל. ואפשר שכוונתו לומר דלישנא דמתני' דקתני שאינם באים
היינו לומר שאם לא הביא מהחדש פסול מדקאמר עלה מתני' דלא כי האי תנא וכיון שרבינו
פוסק כברייתא לא ה"ל לתפוס בלשון המשנה, ולזו י"ל דלישנא דשאינם באים שפיר
משמע לכתחלה כי מסיים בה אם הביא מן הישן כשר ומאי דדייק בגמ' מתניתין דלא כי
האי תנא היינו משום דלא מסיים בה הכי. ולענין אמאי שבק מתני' ופסק כברייתא י"ל
דטעמיה משום דבגמרא מפרש טעמא דברייתא ולא פירש טעמא דמתני', ואפשר לומר עוד
שרבינו מפרש דלתנא דמתניתין נמי אם הביא מן הישן כשר ולישנא דמתני' הכי משמע
דהא כל קרבנות וכו' באים מן הישן היינו אפילו לכתחלה ובההוא גוונא קאמר דעומר
ושתי הלחם אינם באים אלא מן החדש דהיינו לכתחילה ומאי דקאמרה גמרא מתני' דלא
כי האי תנא היינו ללמד דלתנא דברייתא לכתחילה נמי מותר להביא שתי הלחם מן הישן
מדלא קתני לא יביא מן הישן ואם הביא כשר ועוד מדפלגינהו בברייתא לעומר ושתי הלחם
ולא ערבינהו למיתני עומר ושתי הלחם הבאים מן הישן כשרים משמע דטעמא משום דלא
שוו בדנייהו דעומר לכתחלה צריך להביא מהחדש אבל שתי הלחם לכתחלה נמי יכול
להביא מן הישן לדעת הברייתא ומאי דקאמר בגמרא על הברייתא והא כתיב ראשית למצוה
היינו למצוה מן המוכחר ומאן דלא בעי מצוה מן המוכחר יכול להביא מן הישן אף
לכתחילה לתנא דברייתא אבל לתנא דמתני' לכתחילה צריך להביא מן החדש ומאי דקאמר
ע"כ לא פליגי אלא בחדש היינו לכתחלה אבל אם לא מצא לכ"ע יביא מהישן ולפי פי'
זה שפיר פסק רבינו כתנא דמתני' ואע"פ שרש"י בכמה לשונות הוא נזהר מפירוש זה רבינו
אפשר שמפרשו:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ז.

הרמב"ם הל' איסורי מזבח פ"ו ה"א

כָּשֶׁם שְׁמֻצָּה לְהִיּוֹת כָּל קָרְבָן תָּמִים וְנִבְחָר וְכָף הַנִּסְכִּין
יְהִיו תָּמִימִים וְנִבְחָרִים שְׁנֵאמַר 'תָּמִימִם יְהִיו לָכֶם
וְנִסְכֵיהֶם' שְׁיִהְיוּ הַנִּסְכִּים תָּמִימִים שְׁלֵא יָבִיא נִסְכִּים לֹא
מִיִּין מְעוֹשָׁן וְלֹא סֵלֶת שֶׁהִתְלִיעָה וְלֹא יִבְלַל בְּשֶׁמֶן שְׂרִיחוֹ
אוֹ טַעְמוֹ רַע:

עין משפט זז.

הרמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"ח ה"ב

עין לעיל עין משפט ו

ו. כסף משנה: כשם שמצוה להיות כל קרבן תמים ונבחר וכו'. משנה במנחות ס"פ כל
קרבתות (דף פ"ז) ר"י בר"י אומר יין שעלה בו קמחין פסול שנאמר תמימים יהיו לכם
ומנחתם תמימים יהיו לכם ונסכיהם ואע"ג דמשמע דרבנן פליגי עליה לא פליגי עליה אלא
למימר דיין שעלה בו קמחין שפיר הוי תמימים אבל עיקר דרשא לכ"ע איתא. ומ"ש שלא
יביא נסכים לא מיין מעושן ולא מסלת שהתליעה. שם במשנה. ומ"ש ולא יבלול בשמן שריחו
או טעמו רע. שם (דף פ"ו) שמן של ריח רע לא יביא ואם הביא פסול:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com